

La teràpia restrictiva
augmenta l'ús i la
funcionalitat de
l'extremitat afectada

FAMÍLIA

TERÀPIA RESTRICTIVA

PAULA SELJAS I CANDY PIÑA

Terapeuta ocupacional i fisioterapeuta pediàtrica

Una de les afectacions neurològiques més freqüents, que afecta un de cada 1.000 infants nascuts vius, és l'hemiparèsia infantil. Es produeix durant l'embaràs, en el moment del part o en la primera infància a causa d'un dany cerebral. Aquesta patologia dificulta o paralitza la mobilitat d'un costat del cos (o hemicòs) i pot ser dreta o esquerra, segons el costat afectat.

Si la lesió es presenta a la part esquerra del cervell, causa una hemiparèsia dreta. Ara bé, si, per contra, la lesió es produeix a la part dreta del cervell, provoca una hemiparèsia esquerra. Algunes de les manifestacions més rellevants es poden veure en l'extremitat superior (braç i mà) a través de:

- Debilitat
- Espasticitat (augment del to muscular), que provoca el tancament de la mà i la dificultat d'obrir-la, estendre els dits i manipular objectes.
- Pèrdua de control de la part afectada, que interfereix en la qualitat del moviment i la coordinació visuomotora de l'extremitat superior afectada durant l'abast d'un objecte.
- Síndrome de negligència: consis-

teix en la dificultat per orientar-se, actuar i respondre a estímuls o accions que es produeixen en l'hemicòs afectat, la qual cosa fa que els nins s'oblidin d'aquest hemicòs.

TERÀPIA RESTRICTIVA

Coneguda com a teràpia de moviments induïts per la restricció (GIMC), és una tècnica que s'aplica als infants que empren només una de les dues extremitats superiors (a nivell del braç, mà i dits). Consisteix a restringir el moviment de l'extremitat sana a través d'una contenció (guix, fèrula o guant) amb l'objectiu d'aconseguir un augment en l'ús i funcionalitat de l'extremitat afectada en la majoria de les activitats diàries.

Està basada en 'l'aprenentatge del no-ús de l'extremitat superior afectada'. El 'no-ús après' s'instaura en les primeres etapes de la lesió en el sistema nerviós; una sèrie de fracassos repetitius i un reforç negatiu s'intenten compensar augmentant la confiança de l'extremitat sana, a causa de la dificultat que es té a l'hora d'emprar el membre afectat. Aquesta compensa-

ció dificulta la recuperació de la funció. És a dir, nins amb hemiparèsia, fins i tot la de menys afectació, tendeixen a utilitzar la mà sana com a dominant en totes les tasques; per tant, aprenen a no usar el braç afectat, cosa que es coneix com a 'desús de desenvolupament' o 'no-ús'. Com a conseqüència d'això es produeix:

- Un augment del to muscular
- Control motor deficient
- Disminució de l'amplitud de moviment actiu i passiu
- Debilitat generalitzada
- Retard de la maduració musculoesquelètica

INTEGRACIÓ

TMIR és una teràpia efectiva. Nombrosos estudis confirmen que la restricció de l'extremitat sana i l'entrenament intensiu indueixen a un increment en el moviment de l'extremitat afectada i fa augmentar la representació cortical d'aquell braç, que farà que els moviments que es realitzin amb menys esforç i 'no-ús après' sigui invertit. Té com a principals objectius:

- Fomentar el desenvolupament de les habilitats del nin
- Incrementar la participació en activitats com ara jugar, menjar, vestir-se o dur a terme tasques escolars integrant l'extremitat afectada

EVITAR LA FRUSTRACIÓ

Són els professionals, tant el terapeuta ocupacional com el fisioterapeuta, els que han de valorar les habilitats del nin (no tots compliran els requisits per aplicar aquesta teràpia), planificar els objectius d'intervenció, dirigir i supervisar les tasques que s'han de fer. Aquestes tasques han de ser significatives per a l'infant i, per descomptat, han de poder ser aplicades en la seva vida quotidiana, com ara en el joc, l'escola o les activitats bàsiques diàries, com són l'alimentació, la roba o higiene personal. És d'especial rellevància graduar la dificultat d'aquestes activitats en funció de la capacitat motora de l'infant i de les seves preferències. Si al nin li resulta difícil dur a terme una activitat o exercici, la tasca ha de ser substituïda per una de més simple per evitar que aparegui frustració i un possible rebuig de la teràpia. Amb això, s'aconseguirà que el nin estigui més motivat, la qual cosa afavorirà la recuperació de l'extremitat afectada.*

PERE TORDERA

